

Nogle foreløbige Bemærkninger om »Borgerlig Straffelov af 15. April 1930«.

Af Generalauditor VICTOR PÜRSCHEL

Efter 25 Aars næsten uafbrudt Arbejde er det lykkedes at give Danmark en ny »borgerlig Straffelov«. Den vil ganske naturligt give Anledning til mange og indgaaende Drøftelser, bl. a. her i Tidsskriftet — i Fremtiden, som den alt har gjort det i en ikke helt kort Fortid. Denne Drøftelse har Redaktionen opfordret mig til, i Egenskab af Formand for Folketingets sidste Straffelovsudvalg, at indlede, en ærefuld Opfordring jeg — efter megen Betænkelighed — har været dristig nok at efterkomme. Men jeg beder det efterfølgende opfattet alene som det, det er, nogle spredte og foreløbige Bemærkninger, en Forpostfægtning.

Lad mig da begynde med at opfriske Forarbejdernes Gang i kronologisk Orden: Dannelsen af Dansk Kriminalistforening 1899. Dennes Pegen paa Opgaven. Nedsættelse af den første Kommission 1905. Betænkning 1912 (i det følgende U. I). Kriminalistforeningens systematiske og omhyggelige kritiske Gennemgang af Udkastet. Prof. Torps Arbejde, begyndt i Oktober 1914. Betænkning i Februar 1917 (U. II). Den anden Kommission nedsat samme Aar. Betænkning 1923 (U. III). Justitsminister Steinckes Forslag fremsat i Folketinget $\frac{2}{12}$ 1924, i alle Hovedtræk byggende paa Udkast III, men dog med betydende Afvigelser (Forsl. 1) og paany 1925 og 26. Justitsminister Rytters Forslag (Forsl. 2) paa en Række Punkter nærmere U. III Marts 1928, paany samme Efteraar. Kriminalistforeningens Møde i Ef-

teraaret 1928, hvor man eenstemmigt opfordrede Rigsdagen til at se bort fra Særønsker og gennemføre det foreliggende Lovforslag, hvilket dog ikke lykkedes. Endelig Justitsminister Zahles Forslag 1929 (Forsl. 3), i Hovedsagen som Forsl. 2 med stærk Hensyntagen til Folketingets Arbejde. Det er dette, der nu er blevet til Lov. Tilsidst bør det nævnes, at Rigsdagen har øvet en ikke ringe Indflydelse paa Lovens endelige Form*).

En ydre Sammenligning med Loven af 1866 viser en stor — for nogle — maaske overraskende stor Lighed mellem Rammerne. Loven af 1866 havde 31 Kapitler og et 32. om Ikrafttræden m. v. Loven af 1930 har 29 Kapitler og en Ikrafttrædelseslov, et Pulterkammer for Overgangs-Ophævelses-, Erstatningsbestemmelser, m. m. m. L. af 1866 havde i sine nævnte 31 Kapitler 304 Paragraffer. L. 1930 har 305.

Det Forsøg, der af Torp blev gjort paa i dansk Ret at indføre en Sondring mellem Forbrydelser og Forseelser, og at give Bestemmelserne om de sidste i en særlig Lov, fandt vel Tilslutning hos et Flertal af den sidste Kommission, men hverken hos de skiftende Ministre eller fra nogen Side paa Rigsdagen. De af Kommissionens Mindretal (Glarbo, Krabbe, U. III, Motiverne Sp. 5—7) givne, væsentlig praktiske Grunde imod Delingen i to Love har sikkert været afgørende for, at man paa dette Punkt bliver staaende ved det gamle — og gode. Vi har altsaa fremdeles kun een almindelig borgerlig Straffelov, som ganske vist

*) Skønt man ikke skal maale aandeligt Arbejde skæppevis, kan det dog maaske have en Smule Interesse at se, at der af Folketingsudvalget i Foraaret 1929 var udarbejdet en Beretning med ialt 294 Ændringsforslag, deraf hele Udvalget 105, hvilke sidste næsten alle, foruden en Del andre af de stillede Forslag, indarbejdedes i Zahles Forslag, til hvilket der dog ved 2. Beh. stilledes 168 Ændringsforslag, deraf 101 af Udvalget, hvilke ligesom alle Flertalsforslag vedtoges. I Landstinget stilledes ved 2. Beh. 86 Ændringsforslag, der for den overvejende Dels Vedkommende gennemførtes.

i 1928 (Forsl. 2) mistede Betegnelsen »almindelig«, skønt den ved sin Bestemmelse i § 2 om, at Lovens Kapitler 1—11 5: dens almindelige Del, hvor ikke andet er bestemt*), finder Anvendelse uden for Straffeloven, netop tilsigter i endnu højere Grad end L. 1866 at være den almindelige Straffelov.

Denne Bestemmelses Virkninger er iøvrigt lidt vanskelig at overse; helt uden Betænkelighed er den ikke. Folketingets Udvalg gør i sin Betænkning opmærksom paa, at det vil være nødvendigt fremtidig ved Udarbejdelse af Særlovgivningens Straffebestemmelser at have denne Regel for Øje. Udvalget fremsætter i denne Forbindelse en Henstilling, der burde være — men desværre ikke er — overflødig, nemlig, at de paagældende Ministerier paa dette Omraade vil samarbejde med Justitsministeriet.

For den allerede bestaaende Lovgivnings Vedkommende, har det jo af gode Grunde været umuligt at have Reglen for Øje. Det er derfor ikke usandsynligt, at der vil vise sig Disharmonier her, men der er intel andet at gøre, end at søge disse afhjulpne ved en Revision af Særlovgivningens Bestemmelser. Bestemmelsen har i hvert Fald den gode Side, at den ved en klar og bestemt Regel afløser den bestaaende Usikkerhed.

Paa et andet Omraade blev det, efter langvarige Drøftelser, opgivet at forsøge i Straffeloven at formulere en Regel med almen Gyldighed, nemlig Reglen om Nødværge og Nødret. Torp havde i sit Udkast (II) formuleret Reglen saaledes, at Nødværgehandlingen var retmæssig. Nødretsreglen havde en tilsvarende Formulering. Udkast III og Forslag 1 og 2 stillede sig paa samme Standpunkt. Men i Folketingsudvalgets Beretning foresloges det af henholdsvis

*) En almindelig Undtagelse findes i Lovens § 19, hvorefter Reglen, at Uagtsomhed kun straffes, hvor der haves særlig Hjemmel derfor, ikke gælder uden for Straffeloven.

et Flertal og af hele Udvalget, at begrænse saavel Nødværge som Nødretsreglen til at afgøre Spørgsmaalet: strafbar eller ej. Trods denne Begrænsning voldte Formuleringen af Nødretsreglen store Vanskeligheder. Saaledes som denne nu foreligger i § 14: »En Handling, der ellers vilde være strafbar, straffes ikke, naar den var nødvendig til Afværgelse af truende Skade paa Person eller Gods, og Lovovertrædelsen maatte anses for at være af forholdsvis underordnet Betydning« — er den formuleret af Professorerne Ussing og Krabbe, men kun som et subsidiært Forslag. Principalt indstilledes, at Reglen helt udgik, som overflødig.

Man var i Udvalget i og for sig ikke uenig i Betragtningen, men ansaa det dog — ikke mindst af Hensyn til Lægdommerne — for ønskeligt, at bevare en udtrykkelig Regel i Loven.

Det har været Koncipisternes Tanke, at der i den sidste Sætning, foruden den naturlige Henviisning til Forholdet mellem det truede og det ofrede, tillige skulde ligge en vis almindelig Begrænsning m. H. t. de Retsgoder, som det overhovedet kan være straffrit at ofre. Men inden for Udvalget var man af den Opfattelse, at det kunde være straffrit at ofre selv de højeste Retsgoder, Menneskeliv, naar de i Forhold til det, der søges reddet, maa erkendes at være af »forholdsvis underordnet Betydning«. En Baad med 2 eller 3 Mand maa kunne ofres for at redde et Skib fuldt af Passagerer f. Eks. Lykkeligvis volder Nødretsreglen i Praksis ikke mig bekendt tilsvarende Vanskeligheder. Det kan let tænkes, at der vil komme til at gaa mange Aar, før Praksis bliver stillet overfor Valget mellem de to Opfattelser.

Som det var at vente, har Tilregnelighedsspørgsmaalet givet Anledning til langvarige Drøftelser og talrige Ændringer af de herhen hørende Paragraffer. U. III mødte med 3 Formuleringer. En stillede sig paa det lægevidenskabelige Standpunkt (Goll, Torp), og fulgtes af Forslag 1.

Forslag 2 stillede sig paa det af Olrik givne Grundlag, og dette blev det sejrende. Paa Vejen havde Loven dog af Folketingets Flertal været formet væsentligt i Overensstemmelse med det af det største Mindretal (Glarbo, Johansen, Krabbe) indtagne Standpunkt, der lægger Vægten paa Strafmodtageligheden.

Dette Kriterium synes dog mindre velvalgt. Straffen er faktisk virkningsløs — som Loven ogsaa paa visse Punkter forudsætter det — for en Række Personer, af hvilke nogle utvivlsomt er abnorme, andre ligesaa utvivlsomt normale. Atter andre vil af Lægevidenskaben i Dag blive erklæret for sindssyge, medens de maaske om 20 Aar ikke vil blive betegnede saaledes. Grænsen for Sindssygdom trækkes jo, som det er erkendt i hvert Fald af visse yngre Sindssygelæger, ingeniunde ens af alle og til alle Tider. Men efter den nu forlattede Formulering, skulde den paa Grund af Sindssygdom upaavirkelige gaa ind under Paragraffen, den »normale« upaavirkelige derimod have sædvanlig Straf. Som Reglen nu foreligger i § 16 formet af Olrik: »Straffri er Handlinger, foretagne af Personer, der er utilregnelige paa Grund af Sindssygdom eller Tilstande, der maa ligestilles dermed, eller Aandssvaghed i højere Grad«, siger den, at Spørgsmaalet, om Straf i disse Tilfælde skal anvendes, »beror paa en Art social Vurdering, om Gerningsmanden i aandelig Henseende falder indenfor eller udenfor et vist Normalbegreb i Samfundet«. En saadan Vurdering er det vel i Virkeligheden der foregaar i det Øjeblik, da en Nævning skal besvare det Spørgsmaal, Loven retter til ham: Skyldig?

At Sindssygelægens Erklæring vil faa en meget betydelig Indflydelse ved Afgørelsen er lige saa sikkert som, at Hensynet til Strafmodtageligheden spiller ind med stor Vægt. Men hverken det ene eller det andet af disse Momenter er det ene afgørende.

Der har fra alle Sider været Enighed om, at langt de fleste Tilfælde vil faa den samme Afgørelse, hvilken For-

mulering der saa' var blevet valgt, men i enkelte Tilfælde kan det baade for Individ og Samfund blive af stor Betydning, om den ene eller den anden er den gældende. Derfor de haarde Kampe, der nu for Lovens Vedkommende er sluttede, forhaabentlig for en Aarrække.

Om de Personer, de saakaldte nedsat tilregnelige, for hvilke den saa ofte og saa haardt angrebne § 39 i Lov 1866 ubetinget hjemlede nedsat Straf, gives Reglerne nu i § 17. Forudsætningen er, at der er Tale om en »varigere Tilstand«. Overensstemmende med Interneringsloven er en Abnormitet, der alene giver sig Udslag paa det seksuelle Omraade, medtaget.

Retten afgør nu først, om den paagældende kan anses egnet til Paavirkning gennem Straf, eller, om Sikkerhedsforanstaltninger efter § 70 bør anvendes. Her synes Kriteriet »paavirkelig« velanbragt. Det almindelige vil i Tvivlstilfælde formentlig blive, at Straf forsøges — eventuelt paa den i Paragraffen nævnte særlige Anstalt. Denne Anbringelse kan iøvrigt forandres af Fængselsnævnet*). Finder Fængselsledelsen derimod, at Straffens Udtaaelse virker skadelig eller er unyttig, kan Sagen paany forelægges Retten til Afgørelse af, om der skal fortsættes eller afbrydes. For nedsat Straf giver Paragraffen ingen Hjemmel, og det er vel nok tvivlsomt, om der ikke kan tænkes Tilfælde, hvor en saadan vilde være paa sin Plads. Det, der var Fejlen ved den gamle Bestemmelse, var jo den ubetingede Nedsættelse.

De forbigaaende abnorme Tilstande kan vel tænkes at være saadanne, at Utilregnelighed fastslaas, men det hyppigste vil være, at § 85 (Affektforbrydelser) eller § 84, St. 4 finder Anvendelse med Følge: Strafnedsættelse eller Straffrihed. Om en enkelt af de forbigaaende Tilstande, der har Indflydelse paa Tilregneligheden, nemlig Beruselse,

---

*) Dette bestaar af en Dommer som Formand, Direktøren for Fængselsvæsenet, en i Psykiatri uddannet Læge og en eller flere Personer, der deltager i Forsørgsarbejdet for unge Personer eller for løsladte Fanger (Ikrafttrædelsesloven § 12).

findes i § 18 den nye Regel, at »Beruselse udelukker ikke Anvendelse af Straf, medmindre Gerningsmanden har handlet uden Bevidsthed«, hvorved man forstaar ikke blot den Bevidstløshed, der praktisk taget kun muliggør Undladelsesforbrydelser, men ogsaa en saadan Grad af Beruselse, at den paagældende er »fra Vid og Sans«, som Motiverne i U. III siger.

Har han drukket sig Mod til for at begaa Forbrydelsen eller med Bevidsthed om, at han i beruset Tilstand er tilbøjelig til at begaa Forbrydelse som den foreliggende, kan denne tilregnes ham som forsættelig eller uagtsom. Men ellers bliver han at straffe efter § 138, der ligeledes er en ny Bestemmelse, hvis første Stykke sætter Straf for den, »der forsættelig eller ved grov Uagtsomhed bringer sig i beruset Tilstand. . . . hvis han i denne Tilstand udsætter andres Person eller betydeligere Formueværdier for Fare«. Under Behandlingen i Folketinget rejstes fra enkelt Side Spørgsmaalet om at begrænse Reglens Gyldighed til offentligt Sted, hvilket dog sikkert vilde have været urigtigt. Med Straffen kan der — for forfaldne skal der — forbindes Afholdspaalæg efter § 72.

I denne Forbindelse kan det nævnes, at Fængselsfanger, svækkede af Drikfældighed, efter § 37 I. kan overføres midlertidigt eller for Resten af Straffetiden til Arbejdshus; de for dette gældende almindelige Regler om Løsladelse finder ikke Anvendelse paa dem (§ 63³). Iøvrigt kan efter § 62⁴ Arbejdshus altid, og allerede ved første Dom anvendes i Stedet for Fængselsstraf, naar en til Drik forfalden begaar Forbrydelse under Paavirkning af Spiritus.

Den der efter §§ 16 eller 17 gaar fri for Straf, kan bl. a. anbringes paa en Afvænningsanstalt, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt (§ 70¹).

Endelig kan en drikfældig Person, der skal straffes, anbringes paa Afvænningsanstalt el. lign. i indtil 18 Maanedre (ved Gentagelse 3 Aar) § 73. Det kan ske straks efter Dommen, hvis Straffen er betinget, eller efter dens Udtaa-

else. Der skal ikke ske nogen Nedsættelse i Straffen af denne Grund.

Alt i alt tør det siges, at L 1930 stiller adskilligt virksomme Midler til Raadighed for Domstolene mod de under Alkohols forbigaaende eller vedvarende Indflydelse værende Forbrydere, end man tidligere havde.

Den, der i Medfør af §§ 16 eller 17 gaar fri for Straf, undergives, hvis »det af Hensyn til Retssikkerheden skønnes fornødent«, efter § 70 »andre Foranstaltninger«. Disse kan gaa lige fra Forbud imod Ophold et bestemt Sted — f. Eks. for visse seksuelt abnorme i eller ved Parker, Badeanstalter o. l. — til Anbringelse paa Sindssygehospital, Aandsvageanstalt eller særlig Forvaringsanstalt.

Det er jo ikke mindst for Sædelighedsforbrydernes Omraade, at dette har Interesse. Den Adgang, der ved Interneringsloven skabtes til at indespærre paa ubestemt Tid de Forbrydere, der erfaringsmæssigt uimodstaaeligt drives af en Abnormitet, der kun giver sig Udslag paa dette Punkt, til Gang paa Gang at forgribe sig paa Børn, er saaledes bevaret. Interneringsloven følte i sin Tid som et dristigt Skridt. Det tør vel siges, at ingen dansk Kriminalist nu efter de faa Aars Erfaring vilde undvære dette Vaaben.

Fra Interneringsloven er bevaret Reglen om, at der, hvis Indespærring finder Sted, skal beskikkes den paagældende en Værge, der skal drage Omsorg for, at Opholdet paa Anstalten (Hospitalet) ikke bliver længere end nødvendigt. Baade Værge, Paatalemyndighed og Anstaltsledelse kan tage Initiativ til, at Retten faar Sagen forelagt til Afgørelse af Spørgsmaalet om Løsladelse. Der er altsaa gjort, hvad der kan gøres, for at den internerede ikke skal blive glemt, og han vil aldrig mangle et fast (archimedisk) Punkt uden for Anstalten, hvor han kan søge Støtte.

Indtræder varig Sindssygdom o. l. efter Gerning, før Dom, afgør Retten, om Straf eller eventuelt Sikkerhedsforanstaltninger skal anvendes (§ 71).

I den foran nævnte § 19 fandtes endnu i Forslag 2 en Definition af Begrebet Uagtsomhed, og i en foregaaende Paragraf en Definition af Begrebet Forsæt; de gik begge ud i Forslag 3 overensstemmende med Folketingets Ønsker tilligemed en Række Definitioner i en daværende § 3 af Begreber som: Nærmeste, Vold, fremmed Ting m. v.

Lovens 4. Kapitel: **Forsøg og Medvirken** er et af de Omraader, hvor en meget betydelig Simplification har fundet Sted. Af alle de indviklede Regler om Meddelaglighed i Lov 1866 er intet tilbage. I § 23 siges det, at den »givne Straffebestemmelse omfatter alle, der ved Tilskyndelse, Raad og Daad har medvirket til Gerningen«. For de lavere Grader gives en Adgang til Strafnedsættelse, ligesaa for extranei. Paa lignende Maade er Domstolene frit stillede ved Bedømmelsen af Forsøg. Der kan gives fuld Straf, og der kan gives Nedsættelse uden Begrænsning (§ 21).

Hvor højere Straf end Hæfte ikke kan idømmes, bortfalder dog ubetinget Straf for Forsøg, en Regel, mod hvis absolute Karakter iøvrigt meget vægtige Indvendinger rejstes paa Rigsdagen.

Om Straffrihed p. Gr. af Tilbagetreden fra Forsøg og Medvirken findes Regler i §§ 22 og 24.

Ialt 4 korte klare Paragraffer, sikkert en meget betydelig Lettelse for Praktikerne — og for Studenterne.

5. Kapitel: **Paatalen** giver ikke Anledning til mange Bemærkninger.

Offentlig Paatale er selvfølgelig Normalen. Privat Paatale (og betinget offentlig) forældes 3 Maaneder, efter at den berettigede har faaet Kundskab om Gerningsmanden (§ 29).

For Lovovertrædelser, begaaede af Personer mellem 15

og 18 Aar, kan Tiltale frafalde mod Værgeraadsforsorg (§ 30).

6. Kapitel: **Straffene** er naturligvis et af Lovens interessanteste, vel nok det, der sammen med 8. Kapitel i stærkest Grad giver Udtryk for den Udvikling, der er sket i Tiden 1866 til 1930.

Det er naturligt at nævne i første Række, at Dødsstraffen er afskaffet. Ikke fordi det i Praksis betyder meget, Dødsstraffen er siden 1866 kun eksekveret 4 Gange her i Landet, senest i 1892. Den er altsaa faktisk gaaet af Brug. Den fandtes ikke i noget af Forslagene, og ingen af Partiernes officielle Ordførere gjorde sig til Talsmand for dens Bevarelse — eller vel rettere Genindførelse. Det er ogsaa betegnende, at Debatten i 1866 for en væsentlig Del drejede sig om Dødsstraffen, medens den nu spillede en ret underordnet Rolle, men det maa dog bemærkes, at der i begge Ting samledes betydelige Mindretal for dens Bevarelse, og at dens Bortfald sikkert var et Hovedmotiv for de faa Medlemmer (2 à 3 i hvert Ting), der ved den endelige Afstemning om Loven afholdt sig fra at stemme. Loven vedtoges iøvrigt eenstemmigt i begge Ting.

Som en paa en vis Maade karakteristisk Ting kan det nævnes, at der i Aar, efter at Lovrevisionen har staaet paa i 25 Aar, er dannet en Forening til Dødsstraffens Bevarelse. Denne Forening agiterer paa Grundlag af en Paastand om, at de grove Forbrydelser er i en voldsom Stigen her i Landet i de seneste Aar. Kriminalstatistikens Tal siger noget andet, nemlig at Sædelighedsforbrydelsernes og Voldsforbrydelsernes Tal udgør en faldende Procent af samtlige anmeldte Forbrydelser, og at de stiger langsommere end Befolkningstallet.

Indførelse af operative Indgreb i Kønskirlerne som Straf eller Straffesurrogat overfor visse mandlige Sædelighedsforbrydere drøftes i Motiverne til Forslag 1, men har ingensinde fundet Plads, hverken i Udkast, Forslag eller Ændringsforslag.

Medens Lov 1866 endnu kendte korporlige Straffe: Ris for Børn, Rotting for unge Mennesker*) og for Straffanger, kender Lov 1930 ingen Legemsstraffe, end ikke som Disciplinærstraffe overfor Fanger (§§ 47 og 68)**).

Fortabelse af Embede, Bestilling og Valgret er ligeledes gaaet ud som Straf, men kan indtræde som Følge af begaaet Forbrydelse (Kap. 9). I visse Tilfælde kan Embeds- eller Erhvervs-Fortabelse træde i Stedet — helt eller delvist — for Straf (§ 87).

Lov 1930 kender kun to Strafarter: Frihedsstraffe og Bøder.

I Stedet for det hidtidige simpelt Fængsel og det aldrig i Praksis anvendte Statsfængsel træder: Hæfte, der ikendes fra 7 Dage til 2 Aar (§ 44). Efter §§ 109 og 117 kan dog Hæfte anvendes i indtil 16 Aar for de i Kapitterne 12 og 13 omhandlede Statsforbrydelser. Det udstaaes normalt i Enrum, og Fangerne kan indenfor Fængselsordenens Rammer skaffe sig Forplejning, Arbejde for egen Regning og Udstyr af Cellen. Et for Fangen passende Arbejde kan eventuelt paalægges ham mod Vederlag (§ 44).

I Stedet for Strafarbejde (Tugthusarbejde og Forbedringshusarbejde) og Fængsel paa Vand og Brød og Fængsel paa sædvanlig Fangekost træder nu Fængsel, der kan idømmes fra 30 Dage til 16 Aar eller paa Livstid.

Som nye Former indføres: Ungdomsfængsel, der anvendes paa Personer mellem 15 og 21 Aar, om hvem Retten antager, at varige opdragende og uddannende Foranstaltninger vil være formaalstjenlige (§ 41). Det idømmes ikke paa Tid men varer fra eet til tre Aar, undtagelsesvis fire (§ 42).

Dernæst Arbejdshus og Sikkerhedsforvaring, der ikke er optaget i 6. Kapitel, men har deres særlige Kapitel 8. De idømmes begge i Stedet for Straf. For begge

*) Disse Straffe afskaffedes ved Loven af 1. April 1911 § 15².

***) Legemsstraf som Disciplinærmiddel i Straffeanstalterne er allerede nu praktisk taget ude af Brug.

Vedkommende sker Idømmelsen paa ubestemt Tid. Fra Arbejdshus kan Løsladelsen tidligst ske efter 1 Aars og skal ske senest efter 5 Aars Forløb (§ 63). Fra Sikkerhedsforvaring kan Løsladelsen tidligst ske efter 4 (i Gentagelsestilfælde 8) Aars Forløb, og skal ske efter 20 Aars Forløb, medmindre Fængselsnævnet anser Løsladelsen for betænkelig, i hvilken Fald Landsretten kan forlænge Tiden med 5 Aar ad Gangen. Denne Mulighed for at beholde den endnu farlige Forbryder ud over de 20 Aar er skabt i Folketinget. Man fandt det paa den ene Side urigtigt, at man efter de 20 Aars Forløb skulde være nødt til at slippe løs paa Samfundet en Forbryder, om hvem det maaske med Sikkerhed kunde siges, at han vilde forbryde sig grovt inden kort Tid. Paa den anden Side var man betænkelig ved at fjerne enhver Tidsgrænse, bl. a. fordi det ganske naturligt maatte gøre Domstolene endnu mere ængstelige for Anvendelsen af Bestemmelsen, end de paa Forhaand maa antages at ville blive, derfor indskødes dette, at Sagen ved saaadan Forlængelse skal forelægges Landsretten til Afgørelse.

Der stod paa Rigsdagen en haard Kamp om, hvorvidt Tugthus skulde bevares eller ikke. Forslag 1 havde anordnet Fængsel fra 14 Dage til 8 Aar, Tugthus fra 4 til 15 Aar eller paa Livstid. Af de 15 Medlemmer i Folkelingsudvalget 1929 ønskede 7 denne Ordning medens 7 foreslog Fængsel fra 30 Dage til 3 Aar, Tugthus fra 4 Aar og op-efter (med 1 Aars tvungen Løsladelse paa Prøve). Det femtende Medlem ønskede ikke Tugthus og var her i Overensstemmelse med 3. Kommissions store Flertal og med Forslag 2 og 3. Da der ikke kunde opnaas Enighed mellem de to store Grupper, blev Resultatet, at Tugthus ikke findes i Loven. Dette Resultat, der ved første Øjekast kan synes besynderligt, er det næppe ved nærmere Betragtning. Overensstemmelsen begrænsede sig væsentligst til Navnet, Ordningen var iøvrigt ret forskellig, og der var i Virkeligheden i begge Grupper en udbredt Usikkerhed overfor Spørgsmaalet, om det var rigtigt at bevare Tugthus.

De fire grovere Former for Frihedsberøvelse, som Loven hjemler, har visse Fællestræk. Til alle er knyttet Arbejdspligt, Disciplinen hævdes i alle med i Hovedsagen samme Midler. Som et meget vigtigt Moment maa mærkes, at Løsladelse paa Prøve kan finde Sted fra dem alle: fra Fængsel naar $\frac{2}{3}$ af Straffetiden og mindst 9 Maaneder er forløbet (§ 38), fra Ungdomsfængsel, Arbejdshus og Sikkerhedsforvaring efter henholdsvis 1, 1 og 4 (8) Aar. Prøvetiden er for Fængsel Resten af Straffetiden dog mindst 2 Aar, for Ungdomsfængsel indtil 4 Aar, for Arbejdshus og Sikkerhedsforvaring henholdsvis 1 og »mindst 2« Aar. Vilkaarene for Løsladelse paa Prøve er i det hele ens. Den løsladte sættes under Tilsyn af en Person eller Institution, hvis Paalæg han skal overholde, ligesom han skal »føre et straffrit og ordentligt Liv«. Individuelle Vilkaar kan tilføjes.

Lovens System for Frihedsstraffe fremgaar formentlig af det sagte, men skal kort resumeres. Overfor de unge søger man længst muligt at undgaa Straf. Overfor de forskellige Udviklingstrin anvendes Værgeraadforsorg, Ungdomshjem, Ungdomsfængsel med sin Fængselsafdeling for særlig vanskelige Fanger (§ 43³). Eventuelt kan anvendes den betingede Domfældelse, der omhandles i 7. Kap.

Fængsel vil blive den store Skuffe. Spændende fra 30 Dage til Livstid vil det naturligvis komme til at rumme Straf af ret forskellig Karakter, der i Virkeligheden ikke vil have meget andet end Navnet fælles. Dets mere langvarige Former vil naturligvis komme til at ligne det nuværende Strafarbejde, men der er i Loven, paa hvis Grundlag en kgl. Anordning for hver af Strafarterne skal bygge, givet Mulighed for en individualiserende Behandling i højere Grad end tidligere.

Overfor de mere besværlige end farlige Recidivister, de karaktersvage Løsgængere, Bellere, Plattenslagere, Smaatyve: Arbejdshuset. Overfor de *) »erhvervs- og vanemæssige

*) Ordet »farlig«, der fandtes i Folketingets Affattelse af Loven, udgik med Rette i Landstinget, det er ikke en Betingelse, at den paagældende skal være farlig for Person.

Forbrydere« endelig den Institution, hvorom der vil komme til at staa Rædsel, Sikkerhedsforvaringen — paa i Virkeligheden helt ubestemt Tid. Det er en Betingelse for Anvendelsen, at Hensynet til Samfundets Sikkerhed findes at kræve Anbringelsen. Iøvrigt kræves at den paagældende har været dømt een Gang for Sædelighedsforbrydelse eller to Gange iøvrigt og at han har hensiddet tilsammen mindst 2 Aar i Fængsel eller Arbejdshus.

Hvor megen praktisk Betydning Sikkerhedsforvaringen vil faa, er naturligvis vanskeligt at sige. Det afhænger for en væsentlig Del af Domstolenes Mod til at betrede den ny Vej. Men det maa dog vist erkendes, at den Forventning man fra visse Sider har næret om her at have faaet et Vaaben, der særlig vil finde Anvendelse paa grovere Sædelighedsforbrydere, neppe vil blive opfyldt. De farligste af disse og navnlig de tilbagefaldende vil i Reglen vise sig at være abnorme og vil derfor blive internerede efter § 79. Og selv om man staar overfor en tilbagefaldende normal Sædelighedsforbryder, kan hans Forbrydelse saa siges at være vanemæssig? Det maa erkendes at være tvivlsomt, men det maa dog vel være berettiget at sige, at vanemæssig i denne Forbindelse neppe kan betyde mere end »havende Tilbøjelighed til«.

For de professionelle Stortyve o. l. vil dette Punkt ikke volde Vanskelighed. Her kommer Tvivlen til at dreje sig, om hvorvidt Samfundets Sikkerhed kræver Anvendelsen af Sikkerhedsforvaring. Ogsaa her er Betingelsen stillet skarpt. Dette er utvivlsomt rigtigt. Samfundet bør ikke uden tvungende Nødvendighed gaa til at berøve et Medlem Friheden paa ubestemt Tid, men paa den anden Side bør Domstolene ikke vige tilbage for at bruge dette skarpe Vaaben, hvor de staar overfor en Mand, overfor hvem de mere almindelige Korrektiver har vist sig virkningsløse; dette kræver Hensynet til Samfundets Sikkerhed.

Om Bødestraffen har der staaet haarde Kampe for og mod Dagbødssystemet. Den sidste Kommission var delt. Forslag 1 havde Dagbod, Forslag 2 ikke. Forslag 3 havde Dagbod dog kun for Overtrædelse af Straffeloven og kun, hvor Bøden idømtes eller vedtoges i Retten, $\varnothing$: at den langt overvejende Del af Bødesager skulde afgøres uden Dagbod. I Landstinget gik denne sidste Rest ud, efter at man paa anden Maade havde søgt at sikre, at der ved Bødens Fastsættelse tages Hensyn til den skyldiges Formueforhold; thi derom var alle enige, at dette Hensyn bør tages i højere Grad end det hidtil er sket.

Bødens Mindstebeløb er 4 Kr. (§ 51) Straffeloven kender nu intet Bødemaksimum. L. 1866 havde 4000 Kr. Endnu mere betydningsfuldt turde det være, at Ikrafttrædelsesloven i § 6 ved Folketingets Beslutning fik et saadant Indhold, at alle i Lovgivningen uden for Straffeloven fastsatte Størstebeløb for Bøder bortfalder i alle Tilfælde, hvor Paakendelse ved Dom ikke er udelukket.

Hermed er der givet Domstolene fuldstændig fri Bane for i ethvert Tilfælde at fastsætte en virkelig følelig Bøde.

I øvrigt bør som en fortrinlig ny Bestemmelse fremhæves § 50², hvorefter Bøde som Tillægsstraf til anden Strafart kan idømmes ved Lovovertrædelser, der skyldes Vindesyge.

Bøder kan inddrives ved Udpantning (§ 52³). Hvor dette ikke giver Resultat — eller ikke forsøges — bliver den ubetalte Bøde at afsone ved en af Domstolen fastsat Forvandlingsstraf af Hæfte eller Fængsel. Ved andre Bøder afsones efter en Skala (§§ 53—55).

---

7. Kapitel: **Betingede Straffedomme** indeholder kun lidet, men forholdsvis ret betydende Nyt.

Grænsen for den Straf, hvis Udstaaelse betingelsesvis kan udsættes, er sat op til 2 Aars Hæfte, 1 Aars Fængsel.*)

*) Ved Affektforbrydelser gælder slet ingen Grænse, § 85².

Prøvetiden, der nu altid er 5 Aar, bliver fremtidig efter Domstolens fri Valg fra 2 til 5 Aar. Tilsyn skal normalt anordnes, men kan undlades. Det er vist ikke usandsynligt at dette sidste, der nu er Reglen her i Landet, ogsaa vil vedblive at være det. Det er erfaringsmæssigt saare vanskeligt at finde Folk, der er egnede og villige til at føre Tilsynet, og udøves det ikke taktfuldt og forstandigt, kan det let gøre mere Skade end Gavn.

8. Kapitel: **Arbejdshus og Sikkerhedsforvaring** er tidligere omtalt.

9. Kapitel: **Andre Retsfølger af den strafbare Handling.** Tidligere er omtalt §§ 70—73.

Der er her kun Grund til at gøre nogle Bemærkninger om § 78, der indfører den i dansk Ret hidtil ukendte Ordning, at det ved Straffedommen udtrykkeligt afgøres om, og for hvor lang Tid den dømte skal miste sine borgerlige Rettigheder. Det kan ske for et bestemt Tidsrum ikke under 5 Aar eller for bestandig. Virkningen indtræder først med endelig Dom.

Det er en Betingelse, at den paagældende er fyldt 18 Aar og dømmes til Fængsel (Ungdomsfængsel medregnes ikke) Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring og, at Handlingen findes at være »i den offentlige Mening vanærende«.

Der gjordes i Folketinget vægtige Indvendinger gældende mod den Ordning, at Frakendelse aldrig kan ske, hvor kun Hæfte eller Ungdomsfængsel idømmes, og det er vel ogsaa tvivlsomt, om der ikke burde være Adgang til at frakende borgerlige Rettigheder, hvor det drejer sig om en Person, der undgaar Straf efter § 17 f. Eks. fordi han lider af seksuel Abnormitet, og som ikke interneres.

Virkningen af Frakendelsen er, at den paagældende mister Retten til offentlig Tjeneste eller Hverv, Valgret og Valgbarhed, til at virke i visse autoriserede Næringsvirksomheder, til Pension o. l.

Rettighederne kan generhverves ved »Æresoprejsning«, som man tilsidst enedes om vedblivende at kalde denne Akt. Der skal være forløbet mindst 5 Aar fra Straffens Udstaaelse. Den, der søger, har frit Valg mellem at gaa til Domstolene eller til Justitsministeriet. Denne Ordning blev truffet, fordi det paa den ene Side var klart, at det rationelle var at lade Domstolen afgøre Spørgsmaalet, som foreslaaet i U. III, medens det paa den anden Side maatte erkendes, at det for den, der skulde have Glæden deraf, kunde blive en meget blandet Glæde, naar han for en Domstol skulde have Minder om den gamle Sag fremdraget.

Faar han Afslag det ene Sted, kan han først efter to Aars Forløb henvende sig det andet (§ 97).

10. Kapitel: **Straffens Fastsættelse** indeholder Udmaalingsregler, Betingelser for Gentagelsesvirkning, o. l., herunder den udmærkede ny Bestemmelse i § 82: Findes nogen at have udøvet en eller flere Forbrydelser erhvervs- eller vanemæssigt kan, for saa vidt intet andet er bestemt, Straffen forhøjes med indtil det halve, i Gentagelsestilfælde indtil det dobbelte.

I §§ 84 og 85 findes nogle lige til det sidste stærkt omstridte Bestemmelser.

I den første nævnes 9 forskellige Omstændigheder der kan bevirke Strafnedsættelse f. Eks. Overskridelse i Nødværge- og Nødret, oprørt Sindsstemning fremkaldt ved retstridigt Angreb eller grov Fornærmelse. Under 7) nævnes, at Gerningsmanden, efter at den strafbare Handling er fuldbyrdet, frivillig har afværget den ved Gerningen forvoldte Skade.

I Paragraffens 2. Stykke hjemles for de første 6 Tilfælde fakultativt fuldstændig Strafbortfald, naar »iøvrigt formildende Omstændigheder« foreligger.

Striden stod nu om hvorvidt Tilfældet under 7 skulde med under denne Regel, hvad man fra en Side holdt paa under Hensyn til, at det ved Bedragerier ofte vilde være

muligt, naar Straffens Bortfald kunde stilles i Udsigt, at naa til, at Slægtninge eller Venner af Gerningsmanden vilde skaffe de bedragne en Erstatning, der kunde være af allerstørste Betydning for dem, og som ellers ikke vil kunne naas.

Fra anden Side holdt man paa, at Bestemmelsen i Lov 1866 § 254, hvorefter Straf bortfalder, naar den, der har gjort sig skyldig i simpelt Forbrug af betroede Midler, erstatter Beløbet, inden Dom gaar i første Instans, har virket som en Klassebestemmelse, der har ført til, at Bedragerne af Overklassen, der har gjort sig skyldig i meget betydelige Bedragerier, er slupne for Tiltale til stor Skade for Retsbevistheden. Omend dette maa erkendes, er der dog næppe Tvivl om, at § 254 har hjerget talmæssigt mange mange flere, smaa og virkelige frelseverdige Bedragerne. Den sidste Mening blev alligevel den sejrende, vel bl. a. fordi det ved Hjælp af Lovens Bestemmelser om Berigelsesforbrydelser vil være muligt at naa til Straffefrihed i alle de Tilfælde, hvor Gerningsmanden virkelig er værdig dertil. I § 287 gives nemlig Hjemmel for Strafnedsættelse og under særligt formildende Omstændigheder Bortfald af Straf for alle Berigelsesforbrydelser, undtagen Røveri, naar Forbrydelsen er af særlig ringe Strafverdighed paa Grund af de Omstændigheder, hvorunder Handlingen er begaaet, de tilvendte Genstandes eller det lidte Formuetabs ringe Betydning, eller af andre Grunde«.

Der bliver ganske vist nogle Tilfælde tilbage, hvor den skadelidte gaar Glip af sin Erstatning, fordi Forbryderen maa erkendes at være i høj Grad strafværdig, men det er dog vist berettiget at lade dette sidste Hensyn overveje Hensynet til Muligheden for at skaffe Erstatning, saaledes som Loven nu gør det.

I § 85 hjemles Strafnedsættelse for Affektforbrydelser (hvor Maksimum er Hæfte eventuelt Straffefrihed), nemlig naar Handlingen er begaaet under Indflydelse af stærk Sindsbevægelse o. l. eller andre Omstændigheder, der for-

ringer Strafværdigheden saaledes, at den foreskrevne Straf »vilde være uforholdsmæssig haard«. Striden stod her om, hvorvidt selvforskyldt Beruselse ubetinget skulde udelukkes eller — undtagelsesvis — kunde tages i Betragtning. I Landstinget enedes man tilsidst om en Affattelse, hvorefter selvforskyldt Beruselse kan føre til Strafnedsættelse, men kun under særligt formildende Omstændigheder og kun, hvis den paagældende ikke tidligere har været straffet for en lignende strafbar Handling som den nu foreliggende eller for Overtrædelse af § 138 (Beruselse, der medfører Fare for andre).

Reglerne om Sammenstød, Tillægsstraf, Afkortning paa Grund af udstaaet Varetægtsarrest o. s. v. er der næppe Grund til at dvæle ved.

11. Kapitel: **Bortfald af den strafbare Handlings Retsfølger.**

Med Hensyn til Reglerne om Forældelse af Paatale er der maaske Grund til at nævne, at det har voldt meget Besvær at finde en blot nogenlunde tilfredsstillende Formulering af Reglen i § 92³ om Lovovertrædelser uden for Straffeloven. Det hedder nu at hvor »særlige Regler om Forældelse ikke er givet, afgør Retten, dersom Belingelserne for Forældelse efter de nævnte Bestemmelser (o: §§ 93 og 94) er til Stede, om Strafansvaret kan bortfalde«.

Det maa erkendes at Reglen ikke giver Domstolene nogensomhelst Vejledning. Den er da ogsaa kun taget som den forholdsvis mindst utilfredsstillende. Spørgsmaalets Afgørelse for de enkelte Love er herefter overladt Praxis.

Forældelse indtræder ikke uden særlig Hjemmel, hvor der er Tale om Skattesvig o. l.

Embedsforbrydelser, for hvilke Strafansvaret overstiger Bøde, forældes ikke.

Løvrigt er der 3 Frister: 2, 5 og 10 Aar, hvilket sidste gælder hvor Maksimum er Fængsel i 6 Aar, o: at bl. a. alle Tyverier, ogsaa grove, falder ind under Reglen, men derimod ikke de grove Bedragerier o. l., ejheller Røveri.

Efter 10 Aars Forløb finder Paatale af uforældelige Forbrydelser kun Sted efter Justitsministeriets Beslutning.

Ikendt Straf fuldbyrdes efter 10 Aars Forløb kun efter Justitsministeriets Beslutning, efter 5 Aar er Bøde, Hæfte og Fængsel indtil 1 Aar bortfaldet.

Reglerne om Æresoprejsning er tidligere omtalt.

Det vil af det foregaaende ses, at Straffelovens almindelige Del paa en lang Række af Punkter indeholder nye Regler af stor Betydning. Det er Hovedindtrykket, at disse Bestemmelser muliggør en lempeligere Behandling af de unge og debuterende Forbrydere saavel som af dem, der forser sig under særlig undskyldende Omstændigheder.

Paa den anden Side giver den Domstolene Mulighed for paa langt skrappere Maade end nu at slaa til paa de erhvervs- og vanemæssige Forbrydere, og giver en Mulighed for langvarig Internering af de mest ondartede og farligste Forbrydere, mod hvilke et Samfundets Nødværge er paa sin Plads.

Til den foran omtalte ydre Overensstemmelse svarer, for særlig Dels vedkommende, i nogen Grad en indre f. s. v. som det maatte erkendes, at de ved Loven af 1930 fastlagte Forandringer i det strafbares Omraade er at regne for smaa og forholdsvis lidet betydelige Grænsforskydninger sammenlignet med de store Omraader, hvis Grænser lades uberørte, men inden for hvilke der ganske vist er sket betydningsfulde Forandringer i den Vurdering, der giver sig Udtryk i Strafbarhedens Betingelser og i Strafferammens Højde. At Grænsforskydningen ikke er større, er jo en naturlig Følge af, at det Samfund, der gav sig selv Loven af 1930, med fuld Respekt af sket Udvikling paa snart sagt alle Omraader, dog maa erkendes at hvile principielt paa samme moralske, økonomiske og forfatningsmæssige Grundlag som Samfundet af 1866.

Ejendommeligt er det i øvrigt, at alle 3 Udkast er langt

stærkere i at udvide end i at begrænse det straffbares Omraade, skønt dog de to sidste helt igennem er prægede af nogen Mistillid til den særlig straffende Retsshaandhævelses Virkningsfuldhed.

Det er som allerede antydet meget faa af de af L. 1866 opstillede Forbrydelsesbegreber, der er gaaet ud i L. af 1930: Hor (Ægteskabsbrud), forargeligt Samliv, Omgængelse mod Naturen*), Barnefødsel i Dølgemaal, Duel og Negerhandel. Der stilledes paa Rigsdagen Ændringsforslag sigtende til at bevare Straf for alle disse Forhold undtagen Duel og Negerhandel, men der samledes kun faa Stemmer derfor. Det er nu kun Historie, og der er ikke paa dette Sted Grund til at opholde sig derved, men det bør dog erkendes, at de Tal, der dermed forsvinder af Kriminalstatistiken, er meget lave.

Ulige interessante for Praktikerne er Grænseudvidelserne og Forandringer indenfor Grænserne. Det skal nu forsøges i det følgende at give en Oversigt over de væsentligste Punkter, paa hvilke særlig Del skiller sig fra den gældende Lov.

12. Kapitel: Forbrydelser mod Statens Selvstændighed og Sikkerhed.

§ 102. Misligholdelse under Krig (eller truende Udsigt dertil) af Kontrakt der vedrører de af Staten i den Anledning truffne Foranstaltninger.

En og anden kunde maaske mene her at staa overfor et Barn af Krigstidens Erfaringer. Dette er dog ikke helt rigtigt. Bestemmelsen fandtes allerede i U. I, omend begrænset til Kontrakter om Krigsmagts Forsyning. Dens mere almindelige Form, der skyldes Folketingsudvalget er tydeligt præget af den Erfaring, der blev gjort under Kri-

*) Efter § 230 er det kun den, der for et saadant Forhold modtager Betaling, der straffes. Det er tvivlsomt om Paragraffen her efter ikke burde været flyttet fra Kap. 24 (Kønssædelighed) til Kap. 22 (Betleri og skadelig Erhvervsvirksomhed).

gen, at det kan komme til at paahvile Staten at sørge for Samfundets Forsyninger paa næsten alle Omraader.

§ 104³ der fastsætter Straf for den, der forsættligt eller uagtsomt overskrider Bestemmelser eller Forbud, som i Henhold til Lov maatte være givet til Værn for Statens Forsvars- eller Neutralitetsforanstaltninger eller til Gennemførelse af dens Forpligtelser i Henhold til Folkeforbundspagten i Anledning af mellemfolkelige Stridigheder, er tildels et Barn af Efterkrigstiden. Dens sidste Led er formuleret af Udenrigsministeriet foranlediget af en Førespørgsel fra Folketingsudvalget, om der var Grund til i Loven at optage en Bestemmelse rettet mod den, der maatte krænke Danmarks Folkeforbundsforpligtelser. Man ønskede for Tiden ikke at gaa videre, da de herhen hørende Spørgsmaal ved Drottelser inden for Folkeforbundet har vist sig meget vanskelige. Det er meget faa Lande i Europa der overhovedet har Bestemmelser paa dette Omraade.

Der førtes iøvrigt paa Rigsdagen ret haarde Kampe om Kapitel 12, som man fra een Side ønskede rensat for enhver Antydning af, at Danmark kunde komme i Krig eller i hvert Fald i en saadan kunde have en Forbundsfælle, ligesom man ønskede Strafferammerne meget betydeligt nedsatte. Fra anden Side modsatte man sig dette, idet man hævdede, at der trods al Fredsvenlighed og Fredsvilje fra Danmarks Side dog vedblivende er en Mulighed for, at Krigen kan skylle ind over Landet og videre, at selve Folkeforbundspagten medfører Muligheden ja Sikkerheden for, at Danmark i den Stilling vil i hvert Fald formelt have Forbundsfæller. Denne Opfattelse sejrede i Landstinget og har naturligvis medført, at Forandringerne fra det bestaaende er betydeligt mindre, end de var i Folketingets Aftalelse. Krigstidens Erfaringer har præget den allerede nævnte § 104, der forbyder Offentliggørelse af visse militære Foranstaltninger, og §§ 105—106 der sætter Straf for den, der sætter fremmed Efterretningsvæsen i Stand til at virke paa dansk Grund eller medvirker til fremmed Stats Krænkelse af Danmarks Neutralitet.

Det 13. Kapitel: **Forbrydelser mod Statsforfatningen og de øverste Statsmyndigheder** blev Skuepladsen for en Række Kampe, hvis Omfang stod i omvendt Forhold til deres Betydning.

Man kæmpede om, hvorvidt Ministeren skulde nævnes særlig i § 113² ved Siden af Kongen eller den, der til enhver Tid fører Regeringen, Rigsretten og Højesteret. U. III havde her »Statsraadet, naar det fører Regeringen« i Stedet for Ministrene, der indsattes i Forsl. 1, gik ud i Forsl. 2, men kom sejrigt igen. Det tør vel siges, at Ministrene her er kommet i fint Selskab.

Ogsaa Spørgsmaalet, om Dronningen, Enkedronningen og Tronfølgeren skulde have en særlig Beskyttelse, udover hvad der kunde naas ved offentlig Paatale, hvor saadan ellers ikke finder Sted, har været stærkt drøftet. Resultatet blev at de fik den.

Det bør dog maaske lige nævnes, at U. I og II begge havde en ny Bestemmelse om Straf for offentlig Forhaanelse af den danske Stat og dens Flag eller andet anerkendt Nationalmærke svarende til den, der i § 108 er givet fremmed Stat. U. III og alle Forslagene udelod denne Bestemmelse jvf. Mot. i U. III Sp. 227—28. Værnet skal herefter søges i den offentlige Mening, der dog som § 108 viser ikke paaregnes at kunne slaa til overfor de Krav, der af internationale Hensyn maa stilles overfor fremmede Stater og deres Flag.

14. Kapitel: **Forbrydelser mod den offentlige Myndighed og Orden.**

§ 119 sætter Straf for »den som med Vold eller Trusel om Vold overfalder nogen, hvem det paahviler at handle i Medfør af offentlig Tjeneste eller Hverv, under Udførelsen af Tjenesten eller Hvervet eller i Anledning af samme...« Den Begrænsning af Kredsen af de beskyttede, i Forhold til den nuværende Tilstand, der maatte følge af den i U. II og III og Forslag 1 og 2 givne Affattelse af Bestemmelsen

er overensstemmende med den Stilling et Mindretal af Kommissionen (Krabbe) tog (U. III Mot. Sp. 231) og Folketingets Udvalgs Beretning Ændringsforslag 172, bortfaldet i Forslag 3 og dermed i Loven. Det er mere den offentlige Paatale og Adgangen for politimæssig Indgriben, der er lagt Vægt paa, end Straffens Størrelse.

I U. II Mot. Sp. 128 nævnes det at Jagtbetjente i tysk og østerrigsk Ret i denne Henseende er ligestillede med Statens Tjenestemænd. De seneste Aars talrige voldsomme Overfald fra professionelle Krybskytters Side paa disse Folk kunde maaske i og for sig nok have givet Anledning til at overveje, om ikke U. I havde Ret, naar det paa dette Punkt fulgte med.

I § 122, der sætter Straf for den, der bestikker en i offentlig Tjeneste virkende, for at formaa ham til pligtstridig Handlemaade, er den Bestemmelse udgaaet, hvorefter det ogsaa skulde være strafbart at byde f. Eks. en Sovevognskonduktør Drikkepenge til Gengæld for en Villighed, der ikke var pligtstridig. Bestemmelsen, der var genoptaget i Forslag 3 udgik i Folketinget tilligemed den modsvarende Bestemmelse for Tjenestemanden i § 144. Den sidste Bestemmelse er nu ganske neutral overfor Spørgsmaalet pligt-skyldig eller ikke, det fordres kun at han skal være »uberegtiget« til »Gaven eller Fordelen«. Paatalemyndigheden vil sikkert forstaa at drage en fornuftig Grænse.

§ 123 sætter Straf af Fængsel 6 Mdr. til 3 Aar for »flere Fanger der udstaar Frihedsstraf eller hensidder i Arbejdshus eller Forvaringsanstalt og som aftaler at undvige i Fællesskab«. Bestemmelsen er indsat i Landstinget, et Led i Bestræbelsen for at skaffe større Sikkerhed for Strafanstaltternes Personale. Den blotte Aftale er tilstrækkelig, unægtelig en kraftig Forskydning af Undvigelsens Fuldbyrdelsesmoment, hvilket sidste jo ganske vist efter Lovens Forsøgsregler ikke spiller den afgørende Rolle som tidligere, i hvert Fald teoretisk.

Til de stærkt omstridte Paragraffer hører § 128. Den forbyder nu ubetinget Hvervning til fremmed Krigstjeneste her

i Landet. I U. III og Forslag 1 og 2 var Strafbarheden betinget af at det skete »uden Regeringens Tilladelse«. Et Flertal af Folketingsudvalget ønskede disse Ord slettede. De udgik derfor i Forslag 3 og dermed i Loven. Megen praktisk Betydning har det ikke.

§ 129 indeholder en ny Bestemmelse om Straf for den, som uberettiget giver offentlig Meddelelse om Valghandlinger (navnlig Rigsdags- og Kommunalvalg).

§ 132 er ligeledes en ny Bestemmelse, der sætter Straf for uberettiget Brug af Uniformer o. l.

15. Kapitel: **Forbrydelser mod den offentlige Orden og Fred.**

Bemærkelsesværdig er den i § 134 skete Omredaktion af den i Lov 1866 § 104 indeholdte Regel om den »paa offentligt Sted forsamlede Mængde« der ikke efterkommer Øvrighedens Paabud om at skilles. Nu taler den overensstemmende med Grundlov ⁵/₆ 1920 § 87 om »Opløb«.

En lille ny Bestemmelse indeholder § 135 om blind Allarmering af Politi, Brandvæsen, Ambulance.

I § 136 kommer vi atter til en ny Bestemmelse, et af de ikke faa Punkter, hvor Mindretallet Krabbe fra sidste Kommission har sejret, her ved en Bestemmelse, der sætter Straf af Hæfte eller Fængsel indtil 2 Aar for den, »som uden derved at have forskyldt højere Straf offentlig tilskynder til Forbrydelse«. Trods den stærke Kritik, der af Kommissionsflertallet rejstes mod Bestemmelsen, er den efter at være optaget i Forslag 1 gaaet uanfægtet gennem Rigsdagen.

§ 137 udvider den Beskyttelse, der i Lov af 1866 alene gaves for Gudstjeneste til at omfatte enhver lovlig offentlig Sammenkomst. 1. Stykke taler om at »forhindre«.

2. Stykke, der taler om at »forstyrre« offentlig Samling af Rigsdag, Kommunalbestyrelse o. l., er nyt, men svarer i nogen Grad til Bestemmelser i U. I og II. I Folketingsudvalgets Beretning findes under Nr. 179 et Mindretalsforslag gaaende ud paa at betinge Strafbarheden af, at en af Forhandlingslederen givet Formaning til Ro ikke var efter-

kommet. Forslaget fastholdtes ikke senere og var ogsaa urigtigt.

§ 138, der sætter Straf for den, der forsættigt eller ved grov Uagtsomhed hensætter sig i beruset Tilstand og derved udsætter andre for Fare, er omtalt under almindelig Del.

§ 140: Blasfemibestemmelsen, hører til de stærkt omstridte. Den tilsvarende Bestemmelse i Lov 1866 har kun yderst sjældent fundet Anvendelse. Nogen stærk Trang til dens Bevarelse, er der saaledes ikke Tale om. Men den havde baade i sidste Kommission og i Folketinget et Mindretal bag sig og sejrede i Landstinget. Det er vel heller ikke i Nutiden helt utænkeligt, at Kredse, der er paavirkede af den i Rusland herskende Aand, kunde finde paa at vise deres Foragt for Religion under en, endog for den almindelige Sømmelighedsfølelse, saa stødende Form, at en Straf vilde være vel anbragt. At Paatale kun finder Sted, hvor en klar offentlig Interesse kræver dette, er sikret ved den i Landstinget tilføjede Bestemmelse, at Paatale kun finder Sted efter Rigsadvokatens Paabud.

Ogsaa §§ 142 og 143 indeholder nye Bestemmelser, begge af forholdsvis ringe Betydning, begge Undladelser, nemlig af i visse kritiske Situationer at yde den hvem offentlig Myndighed tilkommer Bistand, og af at oplyse Omstændigheder, der bestemt taler for, at en for en Forbrydelse sigtet eller dømt er uskyldig.

Kapitel 16: **Forbrydelser i offentlig Tjeneste eller Hverv.**

§ 144, den passive Bestikkelsesbestemmelse, er allerede tidligere omtalt.

§ 145¹ rammer i sin nuværende Skikkelse, der stammer fra Forslag 2 (§ 144), kun den uberettigede Opkræven eller Modtagen af Skat, Afgift, Kendelse, der sker for privat Vindings Skyld. Helt klar er Formuleringen iøvrigt ikke. Sker det alene til Fordel for det offentlige, et ikke meget praktisk Tilfælde, falder det ind under § 155.

Bortset fra § 144 stod Striden for dette Kapitels Vedkommende væsentligst om §§ 156 og 157. § 156 handler om den, som nægter eller undlader at opfylde Pligt som offentlig Tjeneste eller Hverv medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig Befaling. § 157 handler om grov eller gentagen Forsømmelse eller Skødesløshed i samme Forhold. Det, hvorom Kampen stod, var, om Indehavere af Hverv, der hviler paa offentlige Valg (Rigsdagsmænd, Kommunalbestyrelsesmedlemmer o. l.) skulde rammes af disse Bestemmelser. Man var fra alle Sider enig om, at der maatte kunne tænkes Forhold, navnlig for Kommunalbestyrelsesmedlemmer, hvor der var vist en saadan Pligtforsømmelse, at Strafansvar maaske kunde være paa sin Plads, men paa den anden Side blev det med stor Styrke fremhævet, at et Strafansvar lagt oven paa det økonomiske Ansvar, som i de seneste Tider gentagne Gange har vist sig at kunne blive effektivt og betydeligt, vil gøre det endnu vanskeligere, end det allerede er, at faa egnede Personer til at paatage sig disse ret byrdefulde og ulønnede Hverv. En tilsvarende Betragtning havde naturligvis ikke samme Vægt for Rigsdagsmænds Vedkommende, men paa den anden Side traadte her den Betragtning frem med stor Vægt, at her var en almindelig strafferetlig Forfølgelse upraktisk og uværdig. Man enedes derfor om Tilføjelsen: Uden for disse Bestemmelser »falder Hverv, hvis Udførelse hviler paa offentlige Valg«. I Folketingsudvalgets Betænkning bemærkes, at Udvalget forudsætter, at Spørgsmaalet om Straf for Pligtforsømmelse i kommunale, paa offentlige Valg hvilende Ombud overvejes ved Udarbejdelsen af de herhen hørende Love.

17. Kapitel: Falsk Forklaring og falsk Anklage.

Den sidste Kommission delte sig paa Spørgsmaalet, om der skulde sættes en særlig strengere Straf for det Tilfælde, at en falsk Forklaring blev bekræftet med Ed, i to lige store Mindretal. Det Mindretal (Goll, Olrik, Torp) der holdt

paa, at dette burde være Tilfældet, blev det sejrende. Alle 3 Forslag sluttede sig hertil, og der stilledes intet Ændringsforslag under Behandlingen paa Rigsdagen.

Iøvrigt er dette Kapitel et af dem, der med færrest Forandringer er gaaet gennem Rigsdagen. Der er kun Grund til at nævne, at Forslag 1 overensstemmende med U. II og III (Førseelsesloven henhv. § 12 og 10) havde Bestemmelsen i § 162 formuleret saaledes: »Den som ellers for eller til en offentlig Myndighed afgiver urigtig Erklæring om Forhold, angaaende hvilke han er pligtig at afgive eller vedkommende Myndighed er pligtig at modtage Forklaring straffes . . .«

Forslag 2 udelod det sidste Led med den Begrundelse, at Rapportforklaringen, der maa antages at blive dette Leds væsentligste Indhold, efter den Maade, hvorpaa den ofte bliver til, ikke egner sig til en saa kraftig Beskyttelse, der maaske som Refleksvirkning vilde faa, at Rapportforklaringer tillagdes en Værdi som Bevismidler, som Forholdene ved deres Tilblivelse ikke berettiger til jvf. iøvrigt Troels Jørgensens Afhandling i nærværende Tidsskrift 1925 S. 334—38.

Der stilledes intet Ændringsforslag paa dette Punkt.

18. Kapitel: **Forbrydelser vedrørende Penge.**

Lovens Bestemmelser adskiller sig fra L. 1866 navnlig derved, at den ligestiller Eftergørelse, Forfalskning og Udgivelse §§ 166 og 167. Dernæst er der i § 170 optaget en Regel (første Gang i Forslag 2), der sætter Straf for »den, som uden Hjemmel i Lovgivningen forfærdiger, indfører eller udgiver paa Ihændeleveren lydende Forskrivninger, der fremtræder som bestemt til i snævrere eller videre Kredse at benyttes som Betalingsmiddel Mand og Mand imellem eller som maa forventes benyttet paa denne Maade«. Ex tuto er senere tilføjet, at Reglen ikke gælder fremmede Pengesedler.

Bestemmelsen er et ganske morsomt Eksempel paa, at

man ogsaa i Nutiden kan føle Trang til kasuistisk Lovgivning; thi det er klart for alle, at det, der ligger bag denne Regel, er den ubehagelige Erfaring man gjorde, da en Fører for en af de i Sønderjylland i en vis økonomisk kritisk Periode hurtig opløstrende og lige saa hurtigt hensygnende Bevægelser pludselig fandt paa at lave sine egne Penge. Man stod uden Midler til at standse ham — og dette ønskede man naturligvis ikke gentaget. Om Bestemmelsen nu nogensinde vil blive andet end et historisk Monument er vel yderst tvivlsomt.

19. Kapitel: **Forbrydelser vedrørende Bevismidler.** I denne — relativt — korte Oversigt er det ikke muligt at optage Diskussioner. Det skal derfor kun ganske kort nævnes, at der under Lovens Behandling paa Rigsdagen udkom et Værk: Dr. juris Hartvig Jacobsen: Dokumentforbrydelser, der særlig var af Interesse for dette Kapitel, og at dette Værk for saa vidt satte et Spor, som der i Forslag 2 gaves en ny Definition af Begrebet Dokument (§ 170) nemlig: »en skriftlig med Betegnelse af Udstederen forsynet Tilkendegivelse, der er tjenlig til at benyttes som Bevis i Retsforhold«. Definitionen faldt ikke sammen med den i det nævnte Værk givne, men var dog præget af Værkets Synspunkter.

Folketingsudvalget foretrak imidlertid (Beretning: Ændringsforslag 191) den i Forslag 1 givne Definition, der var i Overensstemmelse med den af Kommission II (med Undt. af Prof. Torp) foretrukne: en skriftlig med Betegnelse af Udstederen forsynet Tilkendegivelse, der enten fremtræder som bestemt til at tjene som Bevis eller bliver benyttet som Bevis for en Rettighed, en Forpligtelse eller en Befrielse for en saadan«. Denne er nu den i Lovens § 191 oplagne.

Den adskiller sig fra den af Torp ønskede navnlig derved, at den overensstemmende med U. I »fastholder Betegnelsen af Udstederen som det formelle Kendetegn, der

adskiller Dokumenter fra Mærker«. Den medfører, at Mærkefalsk er optaget som en særlig, mindre farlig Forbrydelse med lavere Strafferamme (§ 176).

Kapitlet betyder i Forhold til L. 1866 en Udvidelse af det som Dokumentfalsk strafbares Omraade, idet der foruden Misbrug med uægte Dokumenter er medtaget Tilsni-gelse af en Mands Underskrift paa et Dokument af andet Indhold, end han forudsætter.

Endvidere er i Kapitlet, der i Forsl. 2 fik sin nuværende Overskrift (det hed i U III Dokument- og Mærkefalsk, i Forsl. 1 var tilføjet Varefalsk) medtaget dels Brug af et ægte en Person angaaende Dokument som vedrørende en anden, § 174, dels Undertrykkelse af Bevismidler, § 178, dels intellektuelt Falsk, dog kun, hvor der er Tale om Boger, som den paagældende er pligtig at føre, eller Lægeattester o. l., § 175.

Endvidere er optaget fra Stempellov og Postlov Straffebestemmelser for den, der eftergør eller forfalsker Stempel- eller Frimærker eller gør Brug af tidligere benyttede Mærker, § 177.

20. Kapitel: **Almenfarlige Forbrydelser.**

Dette Kapitel er med en enkelt Undtagelse gaaet omtrent uforandret gennem Rigsdagen. Alle Forslag stillede sig m. H. t. Brandstiftelse paa det Standpunkt, der i sidste Kommission var indtaget af Mindretallet Glarbo, Krabbe, Olrik, hvorefter Kapitlets Bestemmelse i det hele er holdt langt nærmere den i L. 1866 givne praktiske Udformning end i U. I og II og den af Mindretallet Goll, Johansen, Torp givne Formulering, der som bekendt var en følgeriglig Gennemførelse af Synspunktet: Forvoldelse af Almenfare som det for disse Handlingers strafferetlige Behandling næsten ene afgørende.

Formuleringen i Lovens §§ 180—182 adskiller sig fra L. 1866 bl. a. derved, at Opregningen af de saakaldte Brandstiftelsesobjekter (L. 1866 § 280) er bortfaldet, ligesom Lo-

ven har udeladt den særlige Regel i L. 1866 § 283, der rykkede Fuldbyrddelsesmomentet frem til det Øjeblik, »der er opstaaet Ild i den Genstand, hvis Antændelse udgør Forbrydelsen, uden Hensyn til, om den har grebet mere eller mindre om sig«.

Iøvrigt bygger Loven paa den fra L. 1866 kendte Grund, at Forvoldelsen af Ildsvaaden er Straffegrundlaget, og den in concreto dermed forbundne Fare faar Betydning ved Strafudmaalingen. Følgen heraf er, at der, hvor saadan Fare ikke er til Stede, og ejheller Hensigt at besvige Assurance o. l., sondres mellem Forvoldelse af Ildbrand i egne og i andres Ting.

Lignende Synsmaade er anlagt overfor de almenfarlige Forbrydelser, der bestaar i Forvoldelse af Skibbrud, Jernbanesammenstød o. l. I de herhen hørende Bestemmelser §§ 183 og 185 indsattes i Landstinget en saa hypermoderne Ting som »Spredning af skadevoldende Luftarter«. Den sidste Paragraf betegner en Udvidelse f. s. v. som den — under sædvanlige Betingelser — straffer Undladelse af Afværgelse af slig Ulykke.

En i Straffeloven ny Bestemmelse indeholdes i § 189, der fastsætter Straf for Falholdelse og Udbredelse af uegnede Lægemidler.

Som Kapitlet forelaa i U. III indeholdt det endelig en Bestemmelse om Kvaksalveri, men Folketingsudvalget naaede til Enighed (Beretningen Ændringsforslag Nr. 194) om at lade den udgaa, idet der fra den nedsatte Kommission angaaende Lægers Retsstilling fremkom en Henstilling herom. Et Mindretal paa 5 Medlemmer havde ønsket at ændre Bestemmelsen saaledes, at Straf alene anvendtes, »saafremt der ved Behandlingen tilføjes Patienten kendelig Skade«. Ændringsforslaget er Udtryk for en i visse Befolkningkredse ret udbredt Uvilje overfor Myndighedernes Indskriden mod visse kloge Koner — og navnlig Mænd. — Det maa ventes, at der vil komme til at staa en varm Strid om den Ordning, der skal afløse den nuværende. Men nu

ventes der altsaa paa Kommissionen, en ikke helt ukendt Situation.

21. Kapitel: **Forskellige almenskadelige Handlinger.**

Med Hensyn til dette Kapitel er der kun Grund til at nævne, at den fra U. I til Regeringsforslagene overgaaede Sondring mellem Mishandling af Dyr og anden uforsvarlig Behandling af Dyr er udgaaet og det hele slaaet sammen under een strengere Strafferamme. Grunden var den, at man frygtede at Domstolene vilde være betænkelige ved at fastslaa, at »Mishandling« havde fundet Sted, og at den de grovere Forhold tiltænkte strengere Behandling derfor kun meget sjældent vilde blive virkeliggjort. Man er herved vendt tilbage til U. II og III.

22. Kapitel: **Betleri og skadelig Erhvervsvirksomhed.**

Der er næppe nogen Bestemmelse i den foreliggende Lov, der har været underkastet saa mange Omformninger som § 197 om Betleri.

Hvert Udkast og hvert Forslag har haft sin Formulering: 6 forskellige, og desuden forelaa der i Folketingsudvalgets Beretning 3 og i dets senere Betænkning endelig den 10. Formulering, som blev den, hvormed man slog sig til Rø; dermed er ikke sagt, at det er den bedste. Den første, der straffede den »der betler paa offentlig Sted eller fra Hus til Hus«, synes i og for sig at give en praktisk, let haandterlig Regel, der forbundet paa den ene Side med den strengere Straf for dem, der anvender Kunstgreb eller truende Optræden og for vanemæssigt Betleri, paa den anden Side med den i Praksis fastslaaede Regel, at der første Gang ikke straffes men advares, ogaa vilde føre til et fornuftigt Resultat.

At de lige nævnte Principper skulde lægges til Grund derom var der i og for sig Enighed, men Udformningen voldte som sagt uhyre Besvær. Snart fremhævedes de enlig boendes Skræk for Tvangsbellerne, snart de omvan-

drende arbejdsvillige men arbejdsløse Personers ulykkelige Stilling. Nu lyder Reglen saaledes:

»Den, som imod Politiets Advarsel gør sig skyldig i Belleri, eller som efter tidligere at være dømt for eller inden Retten at have modtaget Advarsel for Belleri, Løsgænger, Sædelighedsforbrydelse, Vold eller Berigelsesforbrydelse eller efter af Politiet at have modtaget Advarsel eller Paalæg efter §§ 198 eller 199 gør sig skyldig i Belleri . . . . Fængsel indtil 6 Maaneder.

Er Handlingen foretaget af Nød og ikke udøvet vanemæssigt er Straffen Hæfte og kan under særligt formildende Omstændigheder bortfalde«. Man maa sikkert erkende, at den ikke vil afskære fra at straffe nogen Beller, som det er ønskeligt at ramme.

I §§ 198 og 199 indeholdes Bestemmelsen om Løsgænger. Løsgænger er defineret som Lediggang enten saaledes, at der er Grund til at antage, at den paagældende ikke søger at ernære sig paa lovlige Vis (199) eller saaledes, at Lediggangen er vanemæssig og selvforskyldt og medfører, at det offentlige maa forsørge ham selv eller dem, han er pligtig helt eller delvist at underholde. Det er altid en Betingelse for Straf, at der forud er givet Advarsel (198) eller Paalæg (199) om at søge lovligt Erhverv. Som saadant anses ikke Spil, Utugt eller Understøttelser fra Kvinder, der ernærer sig ved Utugt. En i U. III givne Tilføjelse om, at Politiet yderligere paa Forhaand individuelt kunde udelukke visse mistænkelige eller ukontrollable Erhverv, som var oplaget i Forsl. 2, er udgaaet. Den vil nok blive savnet af de Praktikere, der faar med disse Sager at gøre, og den gik neppe nogen for nær.

I § 202 findes en fra visse Sider stærkt angrebet ny Bestemmelse, der sætter Straf for den, der erhvervsmæssigt udnytter andres Ukyndighed, Uforstand eller Uerfarenhed til at forlede dem til Spekulationsforretninger. En Tilføjelse, der fandtes i U. III og Forsl. 2, »der ikke hører med til deres Næringsvej« er gaaet ud. Den kan for-

mentlig undværes. Domstolene vil sikkert være meget utilbøjelige til at forudsætte Ukyndighed o. s. v. hos den, der driver en Næringsvej, hvori Spekulationsforretninger indgaar.

§ 205 finder vi atter en af de ny og stærkt omstridte Bestemmelser: Den fastsætter Straf for den, der i Strid med derom givne Bestemmelser gør sig en Næringsvej af at udforske private Livsforhold.

Virksomheden som privat Detektiv er ikke fra nogen Side ombølget med Sympati, Spørgsmaalet var kun, om det skulde ordnes ved Straffeloven, som foreslaaet i U. I (§ 340) og Forsl. 1 (§ 208), eller ved særlig Lov.

Som Bestemmelsen nu er formuleret, henviser den i Virkeligheden Ordningen til særlige Bestemmelser, der da sikkert maa udformes bl. a. under Iagttagelse af det Hensyn, der var fremhævet i U. I og Forsl. 1, nemlig, at det skal dreje sig om Forhold, der er det almindelige Erhvervsliv uvedkommende, hvorved de forskellige Erhvervsgrenes Oplysningsbureauer undtages. Som andre Eksempler paa Virksomhed af beslægtet Art, der utvivlsomt bør være lovlige, kan nævnes Stormagasinerne Inspektioner til Værn mod Butikstyve og Jernbanernes do. mod Kupétyve.

Som en ny, men neppe meget praktisk Bestemmelse kan endelig lige nævnes § 206, der sætter Straf for den som i Erhvervsøjemed anvender Svig til at forlede nogen til at udvandre.

23. Kapitel: Forbrydelser i Familjeforhold.

Disse Forbrydelser er i det hele Genstand for en betydelig mildere Bedømmelse end efter L. 1866.

Reglérne om Bigami findes i § 208. De adskiller sig fra L. 1866 ved en betydelig Nedsættelse af Straffen navnlig af dennes Minimum og derved at den tidligere ugifte ikke straffes for Fortsættelse af et bigamisk fra denne Parts Side i god Tro indgaaet Ægteskab. I Landstinget genind-

sattes en Bestemmelse, hvorefter ogsaa grov Uagtsonhed straffes, hvilket vel nærmest er medtaget af Hensyn til de Vanskeligheder, der ofte vil være ved at bevise Forsæt, et iøvrigt ikke helt tiltalende Lovgivningsmotiv.

Hvis Ægteskabet paa Grund af det lidligere i Mellemtiden stedfundne Opløsning, ikke kan omstødes (Ægteskabsloven § 42) kan Straffen gaa ned til Hæfte, for den tidligere ugifte helt bortfalde.

I § 209 er medtaget en i U. I og II optaget, i U. III udeladt ny Bestemmelse om Straf for Ægteskab, der p. Gr. af Slægtskab skal eller Svogerskab kan omstødes.

Det er alene Indgaaelsen af Ægteskabet, der rammes her. Et Blodskamssamleje i Ægteskabet rammes tillige af de nedenfor nævnte Bestemmelser.

Ogsaa for Blodskam er Strafferammernes Mindstemaal nedsat meget betydeligt, §§ 210 og 211. Eksempelvis kan nævnes, at den strengeste Ramme, nemlig for den, der har Samleje med Slægting i nedstigende Linje, efter L. 1866 § 161 var Strafarbejde 4—10 Aar, nu Fængsel 6 Mdr. — 6 Aar, dog hvis den anden Part er under 18 Aar, 1—10 Aar. Den sidste er i saa Fald straffri, ligesom ved Samleje mellem Søkende den, der ikke er fyldt 16 Aar.

Samleje mellem Personer, der er saa nær besvoglede, at Ægteskab er forbudt, straffes ligeledes. Derimod er den i L. 1866 § 163 hjemlede Straf for Blodskam mellem illegitimt besvoglede udgaaet.

I § 213 er den i Værgeraadsløven af 1922 § 81 første Gang opdukkende Bestemmelse om Straf for den der vanrøgter sit Barn, udvidet til at omfatte Ægfælle, Forældre og andre nært samlevende Personer; ogsaa »nedværdigende Behandling« er medtaget, saavel som Unddragelse af Forsøgelses- eller Bidragspligt, naar Nød følger deraf.

Der lod sig vel anstille nogle Betragtninger over den Udvikling, der har ført til, at Straffelovens Gærde omkring

Ægteskabsinstitutionen gøres saa meget lavere, medens man paa den anden Side kaster den offentlige Undersøgelses Søgelys ind over de i § 213 omhandlede Forhold, dog saaledes begrænset, at Tiltale bortfalder paa den forurettedes Begæring, men en saadan Betragtning vilde ligge uden for denne Artikels Ramme.

24. Kapitel: **Forbrydelser mod Kønssædeligheden** rummer en Række Udvidelser og som allerede tidligere nævnt enkelte Begrænsninger af det strafbares Omraade.

Om Voldtægt findes Bestemmelsen i § 216. Fængsel mindst 1 Aar, under særdeles skærpene Omstændigheder paa Livstid. Altsaa, som rimeligt er, Lovens strengeste Straf. Paragraffen betyder for et vist Omraade en Skærpelse af Straffen.

Den i L. 1866 optagne Sondring mellem berygtet og uberygtet Kvinde, der ikke mindst under Nævningsager kunde berede Ofrene en sjælelig Tortur, er lykkeligvis bortfaldet, hvormed ikke skal være sagt, at det nævnte Moment ikke vedblivende har Betydning for Strafudmålingen; men Bevisførelsen maa formentlig fremtidig kunne begrænses til at angaa Gerningsmandens Forudsætninger m. H. t. den Kvinde, han angriber. Lavere Straf indtræder nu, hvis »Kvinden forud har staaet i mere varigt kønsligt Forhold til Gerningsmanden«.

Den i U. III givne Regel, hvor Ordene »mere varigt« ikke fandtes, var langt lettere at arbejde med. De er optagne i Forsl. 1 efter Forbillede fra U. II og har siden staaet uanfægtet.

Efter denne Bestemmelse vil normalt den Ægtemand være at bedømme, som maatte begaa »Voldtægt« mod sin Hustru. U. II havde m. H. t. samlevende Ægtefæller den i og for sig uangribelige Regel, at Paatale kun kunde finde Sted efter Hustruens Begæring samtidig med, at Separation forlangtes. Men Bestemmelsen har ikke været savnet i Tiden siden 1866; saa man kan altsaa klare sig uden den. U. III

udelød den, men Forsl. 1 havde i Stykke 2 en Bestemmelse: Er en Handling svarende til den i St. 1 omhandlede Forbrydelse begaaet mod Gerningsmandens Hustru er Straffen Fængsel: højst 8 Aar. Bestemmelsen gav da Anledning til megen Debat; men udgik i Forsl. 2, uden at nogen har forsøgt at genoplive den.

Meget praktisk er Tilfældet ikke, men der faldt dog netop, medens Folketinget behandlede Loven, en Dom, U. f. R. 150/1929, hvorved en Mand, der i en Række Tilfælde ved Anvendelse af Vold havde forskaffet sig Samleje med sin fraseparerede Hustru paa hendes Bopæl, domtes efter §§ 185 210, altsaa ikke for Voldtægt, men for ulovlig Tvang i Forbindelse med Blufærdighedskrænkelse.

Med Hensyn til § 219 bør det lige nævnes, at der sættes Straf for den ved »Fængsel . . . Sindssygehospital . . . lignende Indretning ansatte eller tilsynsførende, der har Samleje med en der optagen Person«. Det sidste Ord indsattes af Folketingsudvalget, hvorved ogsaa mandlige Fanger og Patienter beskyttes, en for moderne Tankegang ejendommelig Indrømmelse til Kravet om Kønnenes Ligeberettigelse. Det vil i og for sig være muligt efter denne Bestemmelse at straffe en Gangpige paa et Sindssygehospital, der er forført af en mandlig Patient. Meget praktisk Betydning faar denne Gestus forhaabentlig ikke.

Til de meget omstridte hører § 220, den saakaldte »Paschaparagraf«, der sætter Straf for den, som ved groft Misbrug af en Kvindes tjenstlige eller økonomiske Afhængighed skaffer sig Samleje udenfor Ægteskab med hende.

Det maa erkendes, at Bestemmelsen ikke er helt ufarlig, den kan misbruges; men paa den anden Side forekommer der ved Teatre, Stormagasiner o. l. under Tiden saadanne Misbrug, at det kan være ønskeligt at give et kraftigt Værn derimod. Hvad Misbrug af Paragraffen angaar, er enhver jo Herre over at undgaa at komme i Situationen.

Efter § 222 straffes ubetinget Samleje med Barn (altsaa ogsaa Dreng) under 15 Aar. L. 1866 havde her 12 Aars

Grænsen, medens Beskyttelsen for Pigebørn 12—16 Aar var afhængig af Forældrenes Paatalebegæring, et Forhold, der ganske vist undertiden medførte lidet tiltalende økonomiske Transaktioner.

Forførelse af en Person under 18 Aar til Samleje er efter § 223 St. 2 strafbar, naar der foreligger »groft Misbrug af en paa Alder og Erfaring beroende Overlegenhed«. Fra Praktikers Side er der rejst skarp Kritik mod de 18 Aar, man fandt 16 (L. 1866) tilstrækkelig. Noget berettiget er der utvivlsomt i Indvendingen, men paa den anden Side vil Beviset for »groft Misbrug« sikkert blive saa vanskeligt, at det vel er et Spørgsmaal, om Bestemmelsen i Virkeligheden yder større Beskyttelse end den nugældende.

I alle Tilfælde, hvor efter det foregaaende Samleje er strafbart, straffes efter § 224 ogsaa anden kønslig Omgængelse, men med lavere Straf.

Kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn straffes for det første i de Tilfælde, hvor Samleje mellem Personer af samme Køn vilde kunne straffes, for det andet, hvor den ene er under 18 Aar (dog ikke hvor de er omtrent jævnaldrende), dernæst, hvor en Person under 21 er forført under Belingelser som ovenfor nævnt efter § 223.

Endelig straffes efter § 230, den der modtager Betaling for saadan Usædelighed. Ogsaa denne Bestemmelse hører til de meget stærkt omstridte. Et meget stort Mindretal ønskede paa dette Punkt at bevare L. 1866, der ubetinget straffede Omgængelse mod Naturen.*) Begrundelsen var den, at der, al lægevidenskabelig Teori til Trods, synes at foreligge praktiske Beviser for, at Homoseksualitet kan smitte, og brede sig fra en enkelt til en Kreds af Personer, og at man ved Reglens nuværende Formulering beskytter Smittebæreren. Fra anden og meget sagkyndig Side fremhævedes, at Bekæmpelsen af den mandlige Prostitution vilde blive uhyre vanskeliggjort, hvis begge Parter skulde straffes.

*) Dog var der intet Ønske om Straf for Omgængelse med Dyr

Ogsaa Kapitlets Uagtsomhedsbestemmelse i § 226 var Genstand for megen Strid. Fra en Side ønskede man en Udvidelse, men det maa vist hilses med Tilfredshed, at Uagtsomhed efter Bestemmelsen nu kun straffes, hvor den har Hensyn til bestemte objektive Kendsgerninger f. Eks. Alder o. l.

Kapitlet indeholder endvidere Straffebestemmelser for Rufferi, hvid Slavehandel med en Aldersgrænse for Kvinder: 21 Aar, som voldte nogen Debat, Alfonseri og uterligt Forhold, der krænker Blufærdigheden eller giver offentlig Forargelse.

Endvidere bør det nævnes, at den i sin Tid saa stærkt omstridte Bestemmelse fra L. 1906, den saakaldte »Oktoberlov, om Utugtserhverv er bevaret uforandret i § 233.

Herefter straffes den, der opfordrer til Utugt paa en saadan Maade, »at Blufærdigheden krænkes, offentlig Forargelse gives eller omboende forulempes.«

I § 234 findes en i det hele med den internationale Konvention stemmende Regel om Udbredelse af pornografiske Skrifter o. l.

Endelig maa som en i Straffeloven ny Bestemmelse nævnes, at der efter § 236 kan gives normale Personer, der straffes for visse Sædelighedsforbrydelser, Tilhold svarende til det for abnorme Personer foran omtalte, om ikke at indfinde sig i bestemt angivne Lokalteter, Skove, Badeanstalter o. s. v. Den paagældende kan hvert 3. Aar forlange Spørgsmaalet om Tilholdets Opretholdelse paakendt ved Retten.

25. Kapitel: **Forbrydelser mod Liv og Legeme.**

I dette Kapitel drejede svære Kampe sig om det saakaldte Medlidenhedsdrab. I Forslag 1 fandtes til Bestemmelsen om nedsat Straf for den, der dræber en anden efter dennes bestemte Begæring (nu Lovens § 239), knyttet en Bestemmelse om Straffrihed, naar Handlingen foretages »for at befri en haablos syg for svære uafvendelige Lidelser«.

Den fandtes ikke i Forslag 2 og 3, genindsattes i Folketinget, men udsattes atter i Landstinget og dermed af Loven, hvilket formentlig maa betegnes som en stor Lykke.

I Forbindelse hermed bør det nævnes, at Hjælp til Selvmord ubetinget er strafbar; hvis egennyttige Bevægrunde efter strengere Ramme.

Straffen for uagtsomt Manddrab, der efter Lov 1866 var højst 2 Aars Forbedringshusarbejde, kan nu stige til Fængsel i 4 Aar, hvilket med Automobilismens Udvikling sikkert er paakrævet.

Iøvrigt har Striden her navnlig staaet om Fosterdrab og Barnemord. Strafnedsættelserne for disse to Forbrydelser er vel nok Lovens mest drastiske og dristige.

Efter Loven 1866 var Straffen for Fosterfordrivelse Strafarbejde 8 Mdr. — 8 Aar, nu efter § 242 Hæfte i 7 Dage til Fængsel i 2 Aar, men under formildende Omstændigheder kan Straffen bortfalde, og den forældes paa 2 Aar.

Hjælperen straffes betydeligt strengere: Fængsel: 14 Dage til 4 Aar, under skærpene Omstændigheder 8 Aar, og hvis det forbryderiske Indgreb er sket uden Kvindens Samtykke 2 til 12 Aar.

Efter dette er Fosterdrab for Kvinden selv praktisk taget straffrit. Det maa paaregnes, at det vil blive overordentlig vanskeligt at faa et Nævningeting til at dømme. Der foreligger iøvrigt allerede en Dom der, endnu under den gamle Lov, peger bestemt i denne Retning. Tiden vil vise, om dette virkelig er til Gavn for Samfundet. Det maa være tilladt at tvivle.

For Barnemord satte Loven af 1866 Straf af 2 til 12 Aar, dog kun for det uregte Barn, en Begrænsning som alle er enige om at forlade. Straffen er nu nedsat til Fængsel 14 Dage til 4 Aar, alene betinget af, at Drabet sker under eller straks efter Fødslen og, at det maa formodes, at Moderen har handlet i Nød, af Frygt for Vanære eller under Paavirkning af en ved Fødslen fremkaldt Svækkelse, Forvirring og Raadvildhed. Disse Betingelser, navnlig den

sidste kan praktisk taget altid formodes at være til Stede og kunde derfor være udeladt, hvorved man paa den anden Side maaske vilde løbe den Risiko, at en energisk Forsvarer vilde kunne trække Nævningene med til en fuldstændig Frifindelse under Paaberaabelse af, at disse Forhold ikke omtaltes i Loven.

Et væsentligt Motiv for Nedsættelsen har jo været den lange Række af Nævningekendelser, der i klar Strid med Loven har frikendt Modre, der har dræbt deres Børn, utvivlsomt fordi en Straf af 2 Aar findes for høj. Det skal nu erkendes, at Strafferammen i Loven 1930 i og for sig er tilstrækkelig. Spørgsmaalet er, om de ulovlige Nævningefrikendelser nu vil høre op. Der er desværre Grund til at frygte, at det ikke vil ske.

Den tidligere Regel om Barnefødsel i Dølgemaal er udgaaet, derimod lykkedes det i Landstinget at gennemføre en Bestemmelse, nu Lovens § 251, der siger, at den Kvinde, der ved sin Barnefødsel paa uforsvarlig Maade udsætter Barnet for alvorlig Fare, straffes med Hæfte ikke under 60 Dage eller med Fængsel indtil et Aar.

Straffen kan nedsættes eller bortfalde, hvis Barnet lever uden at have taget Skade.

Denne Bestemmelse har formentlig bevaret det værdifulde i den ældre Bestemmelse, omend Strafferammen, da den jo sikkert sjældent vil blive brugt, hvor Barnet er ubeskadiget, er noget lav.

Efter § 252 straffes den, der for Vindings Skyld, af grov Kaadhed eller paa lignende hensynsløs Maade volder nærliggende Fare for nogens Liv og Førlighed. Straffen er den samme som for uagtsomt Manddrab, nemlig Fængsel indtil 4 Aar. Det fremhæves i Motiverne U. III, Sp. 348, at der kan være Tale om Sammenstød mellem disse Regler. Bestemmelsen maa kunne finde Anvendelse paa visse hensynsløse Automobilister.

Med Hensyn til de forsættlige Legemsangreb maa det være tilstrækkeligt at nævne, at det i L. 1866 opstillede

System med Graduering af Straffen endogsaa paa Grund af hændelige Følger af en Voldshandling er opgivet, nu kræves det altid, at Følgen i hvert Fald skal kunne tilregnes som uagtsom.

Iøvrigt er Inddelingen den kendte: Legemskrænkelser, Legemsbeskadigelse og grov Legemsbeskadigelse.

26. Kapitel: **Forbrydelser mod den personlige Frihed.**

For Forbrydelsen ulovlig Tvang § 260 er der sket en Udvidelse af det strafbares Omraade, idet denne kan realiseres, ikke blot ved Vold eller Trusel om Vold, men bl. a. ogsaa ved Trusel om betydelig Skade paa Gods, eller om Fremsettelse af Sigtelser, der enten er usande eller benyttes til Fremtvingelse af noget, der ikke kan anses tilbørligt begrundet ved det Forhold, Truslen angaar.

Frihedsberøvelse (§ 261) falder i en simpel og en kvalificeret Form; medens U III straffede grov Uagtsomhed ved begge Former, har Loven (efter Forslag 1) kun medtaget den kvalificerede.

Denne Begrænsning er den eneste Ændring i Kapitlet i Forhold til U. III.

27. Kapitel: **Freds og Ærekrænkelser.**

Ogsaa dette Kapitel rummer en Række Udvidelser af det strafbares Omraade, bl. a. er ved Siden af Krænkelser af Brevhemmelighed sat Forbud mod »uden rimelige Grund« at skaffe sig Adgang til andres Gemmer. De fremhævede Ord er tilføjede i Folketinget. Privatlivets Fred har ligeledes faaet en udvidet Beskyttelse.

Endvidere er der Straf efter betinget off. Paatale for at røbe Privatlivet tilhørende Hemmeligheder, som man i Kraft af offentligt Hverv er blevet vidende om, medmindre Udtalelsen er pligtmæssig eller tjener til berettiget Varetagelse af almen Interesse eller af eget eller andres Tary. Begrænsningerne er unægtelig saa kraftige, at Frifindelse ikke synes svær at opnaa.

Ogsaa for Husfreden er der givet udvidet Beskyttelse,

navnlig ved Opstilling af kvalificerede Tilfælde, med højere Straf og offentlig Paatale, nemlig hvor den indtrængende har været bevæbnet, eller tidligere straffet for grovere Vold eller, hvor flere trænger ind o. s. v.

I § 265 indeholdes en ny Bestemmelse som dog kun fastslaar, hvad man i Praksis har indført, nemlig at den, der forfølger en anden f. Eks. med skriftlige Henvendelser, af Politiet kan gives Tilhold om at ophøre, og i Overtrædelsestilfælde straffes. Betinget offentlig Paatale.

Endelig indeholder § 266 en Bestemmelse om Trusel, der er »egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig Frygt for eget eller andens Liv, Helbred eller Velfærd«. Offentlig Paatale. Det var Kommissionens Tanke, at Undsigelsesparagraffen i L. 1866 hermed skulde være overflødiggjort, men paa Rigsdagen følte man sig ikke sikker herpaa, og Landstinget indsatte den derfor i § 75. Efter denne kan forebyggende Foranstaltninger eventuelt Internering bringes til Anvendelse mod den, der undsiger en anden.

Bestemmelserne om Ærefornærmelse afviger paa en Række Punkter fra den nugældende Ordning, men kan af Pladshensyn kun omtales ganske kort.

Sondringen mellem Sigtelser og Ringeagtsytringer er bevaret, men Grupperingen er ændret. Det er fremdeles en skærpende Omstændighed, at Fornærmelsen gives større Udbredelse. Nyt er det, at strengere Straf gives for Bagvadskelse o: Sigtelse mod bedre Vidende.

Sandhedsbevis er principielt tilladt og medfører Straffrihed, dog ikke naar den fornærmede m. H. t. det paa-sigtede Forhold har genvundet sine borgerlige Rettigheder. Er han frikendt for Forholdet, tilstedes Sandhedsbevis ikke, og ejheller, hvis en Sigtelse allerede ved sin Form er utilbørlig, og der kun paastaas Straf for denne Form. Denne Bestemmelse hører til de omstridte. Den fandtes i U I og U III, udgik i Forsl. I og 3, men genindsattes i Landstinget. Den synes en naturlig Konsekvens af den private Paatale og af Reglerne om Krænkelser af Privatlivets Fred.

Mortifikationsinstituttet, der ikke fandtes i U III, er genindsat af Folketinget § 273 Stk. 1, dog kun for Sigtelsers Vedkommende, hvilket synes en god Ordning, der harmonerer godt med Adgangen til, paa den dømtes Bekostning, at faa offentliggjort Dommen. En kort klar Konklusion har adskillig bedre Betingelser for at blive læst og forstaaet af Offentligheden end nogle mulig vittløftige og indviklede Præmisses.

Straf kan bortfalde i Retorsionstilfælde og skal bortfalde, hvor Sigtelse er fremsat i god Tro, naar den paa-gældende enten har været forpligtet til at udtale sig eller har handlet til berettiget Varetagelse af almen Interesse eller af eget eller andens Tarv. Mod den sidste Regel har der gjort sig stærke Betænkkeligheder gældende, »berettiget Varetagelse af almen Interesse« kan naturligvis fortolkes saa vidt, at ogsaa ret utilladelig Journalistik dækkes deraf, men der dog ingen Grund til tro, at Domstolen ikke skulde kunne træffe den rigtige Grænse.

Paatalen er, hvor intel særlig er bemærket foran, almindeligvis privat; fornærmet Tjenestemand o. l. kan dog forlange offentlig Paatale overfor visse grove Sigtelser.

28. Kapitel: **Berigelsesforbrydelser** kunde fortjene en hel Artikel for sig; thi paa intet andet Omraade er Forandringerne saa gennemgribende som her. En blot nogenlunde fyldig Gengivelse vilde kræve alt for megen Plads. Kun nogle ganske faa Hovedpunkter skal derfor fremhæves.

Kapitlet indeholder i §§ 276—84 Definitioner af Berigelsesforbrydelserne, nemlig: »Tyveri«, »ulovlig Omgang med Hitlegods«, »Underslæb« (tidligere Bedrageri), »Bedrageri«, »Mandatsvig« (ny, i Udkast og Forslag kaldet: Utroskab), Afpresning, Aager (i Hovedsagen ny), »Skyldnersvig« (i Udkast og Forslag: »Besvigelse af Fordringshaver) og »Hæleri«. I § 288 defineres Røveri.

Samtlige disse Definitioner, som det her vilde føre for

vidt at gennemgaa, er, bortset fra de to Navneforandringer, gaaet uforandrede gennem Rigsdagen fra U. III, dog er der i § 276 givet en Definition af rørlig Ting, der i U. III fandtes i § 3, men som er omformet saaledes: Med rørlig Ting sidestilles her og i det følgende en Energi­mængde, der er fremstillet, opbevaret eller taget i Brug til Frembringelse af Lys, Varme, Kraft eller Bevægelse eller i andet økonomisk Øjemed«. Denne Definition er et — første — Forsøg paa at give en Formulering tilstrækkelig elastisk til at kunne omfatte ikke blot den stedfundne tekniske Udvikling, men ogsaa den, der kan ventes. Til dette sidste sigter særlig Ordene: »i andet økonomisk Øjemed«. U. III havde følgende: »enhver til Frembringelse af Lys, Varme eller Bevægelse fremstillet eller opbevaret Kraft«. Det sidste Ord er erstattet med »Energi­mængde« som formentlig mere stemmende med Teknikernes Terminologi. Med Ordene »taget i Brug« er særlig tænkt paa Naturkræfter: »Vandløb, Vandfald«. Man er gaaet ud fra, at disse Ord ogsaa kan ramme f. Eks. det Tilfælde, at et Vandløb, der er beslaglagt med Energiudnyttelse for Øje, paa uberettiget Vis tappes under Vejs.

Aager straffedes tidligere kun for saa vidt angik Udlaan i fast Ejendom. Nu er den Udvikling, der begynde paa civilretlig Grund med Aftaleloven ⁸/₅ 1917 § 31 og viderefortes med Huslejeloven, ført over paa Straffelovens Grund. For Aager straffes »den som udnytter nogens Nød, Enfoldighed, Uerfarenhed eller et overfor ham bestaaende Afhængighedsforhold til i en Retshandel at opnaa eller betinge en Ydelse, der staar i aabenbart Misforhold til Modydelsen«.

Forslag 1 havde fra U. I medtaget et Begreb »Rapserie« — Smaatyverier, der havde en Del Stemning for sig i Folketinget, men dog tilsidst udelodes, væsentlig ud fra den Betragtning, at Straffebestemmelserne som de nu foreligger rummer al fornøden Adgang til mild Behandling af disse Tilfælde og, at Opstillingen af det særlige Begreb blot

vilde medføre Paatale af en Række Tilfælde, der ellers vilde gaa fri.

I Rigsdagsbehandlingen's sidste Faser gjordes af Professor Vinding Kruse et interessant Forsøg paa at faa Begrebet ulovlig Omgang med Hittegods slettet. Det forsvarede imidlertid med megen Energi af Professor Krabbe og blev staaende og bevarede ogsaa sin særlige Strafferamme, der dog har samme normale Maksimum som den almindelige.

Samtlige øvrige Berigelsesforbrydelser undtagen Aager og Røveri er nu sammenfattet under een Ramme, § 285, nemlig Fængsel indtil 2 Aar, i Gentagelsestilfælde 3 Aar. Straffen for Aager kan gaa ned til Hæfte og stige til Fængsel i 2 Aar.

I kvalificerede Tilfælde kan Straffen for dem alle, undtagen ulovlig Omgang med Hittegods, stige til 6 Aar, for Bedrageri, Underslæb, Mandatsvig og Skyldnersvig til 8 Aar, et tydeligt Udtryk for den Forskydning i Vurderingen af det indbyrdes Forhold mellem Tyveri og Bedrageri, som har fundet Sted siden 1866. Kriminalstatistikken's Tal viser iøvrigt, at Bedragerierne talmæssigt set kun følger Trop. Det er Bedrageriernes Omfang og Bedragerens sociale Position, der har skabt det almindelige Indtryk af Nødvendighed af en kraftigere Reaktion.

For Bagatelsager kan Straffen gaa ned til Hæfte eller Bøde eller helt bortfalde. Se iøvrigt Bemærkningen foran om § 84 (Strafnedsættelse).

Røveri straffes med Fængsel 6 Maaneder til 10 Aar, i kvalificerede Tilfælde 16 Aar.

Saaledes som disse Regler nu foreligger, betegner de paa Svingagtighedens Omraade en Udredning og Klaring samt en betydelig strengere Vurdering. Iøvrigt en betydelig Simplifikation navnlig derved, at den i Praxis meget vanskelige Grænse mellem Tyveri og Bedrageri nu bliver uden praktisk Betydning for Strafudmålingen, ligesom den ofte unaturlige Grænse mellem simpelt Tyveri og Indbrudstyveri med de i L. 1866 meget forskellige Minima. Endelig

er den automatiske Stigning for Tyveri i Gentagelsestilfælde faldet bort. Der er ingen Tvivl om, at dette Kapitel, der jo ubetinget vil blive Lovens almindeligst anvendte, af alle Kriminalister vil blive hilst med Glæde og følt som en betydelig Lettelse.

29. Kapitel: **Andre strafbare Formuekrænkelser** indeholder en Række interessante og tildels nye Bestemmelser.

Her skal nævnes, at Straffen for Brugstyveri under Hensyn til Automobiltyveriernes hastige Vækst er sat op til Fængsel i 2 Aar (U. III: 6 Mdr.)

Endvidere er man efter langvarige og besværlige Forsøg paa at opnaa Enighed om Formulering af Bestemmelsen om Selvtægt vendt tilbage til L. 1866: »Den som ulovligt tager sig selv til Rette, straffes med Bøde.«

Prof. Vinding Kruse, der i sit seneste Værk Ejendomsretten særlig har undersøgt disse Spørgsmaal, anbefalede subsidært denne Løsning, hvormed den i det hele rigtige Praksis bevarer sin Værdi.

I § 296 findes en ny Bestemmelse, der sætter Straf for løgnagtige Meddelelser, hvorved Prisen paa Varer, Værdipapirer o. l. kan paavirkes — endvidere for urigtige og vildledende Meddelelser m. H. t. Aktieselskaber o. l. (Regnskaber, Prospekter, Anmeldelser o. l.

I § 298 findes omhandlet bl. a. Hotelbedrageri.

I § 299 bl. a. en ny og vigtig Bestemmelse angaaende Returkommission. Den vil, om det saa tør siges, afhjælpe et længe dybt følt Savn.

Endelig findes i § 304 Bestemmelser mod Misligheder i Tilfælde, hvor Afgørelsen af Formueanliggender træffes ved Afstemning.

De tidligere i L. 1866 optagne Regler om Fortabelse af Arveret og om Erstatning for Skade forvoldt ved strafbar Handling findes nu i Ikrafttrædelseslovens 4. Kapitel.

Idet jeg afslutter, kan jeg ikke undlade følgende: Disse Bemærkninger vil for den, der nøje har fulgt de forskellige Udkast, Forslag og Udvalgsbetænkninger, ikke rumme noget Nyt, men det er min Tro, at der uden for denne stærkest interesserede Kreds findes en videre Kreds, der af en eller anden Grund har ventet, til Resultatet forelå, og det er mit Haab, at denne Kreds af foranstaaende vil kunne faa et vist foreløbigt Indtryk af de ved Loven skete Ændringer.
